

Українське обличчя війни

МОЛИТВА ДО ХАТИ

*і прийде той день коли потрібно буде
говорити і згадувати мовчати і передбачати
і складати молитви як подяки буде їх багато
на цілий великий молитвослов але час ще не сповнився
ще білі сувої для письма летять ув осінньому небі як
хмари
ще вони не на землі
проте одну молитву мушу проказати
зараз тепер і проказуватиму її всюди і завжди
молитву до хати білої української хати
яку ми побачили тут у степу під горлівкою перед
далеким териконом
і яка побачила нас і сказала нам увійдіть
увійдіть хоч перед нею був окоп і за нею також
хоч все у ній і перед нею було побите осколками
і поряд із нею стояло згаріще хлопці яких ми змінювали
сказали що це за день до нас ці чорти
влучили туди із гранатомету свого із «сапога»
але це була хата така яку тільки в Україні побачиши
із призьбою сволоком ізчовганим дубовим брусом на
порозі
із білими стінами що як вітрила
для всіх віків минулих і потомних ловили вітер час і
долю
і ми увійшли туди як човен входить у ріку тихо та
безшелесно
і ми були в ній ми бачили світлицю
де замість клечання була на долівці «розсипуха»
патронів
але в чотирьох кутках її
вихором підносилися вітри із чотирьох сторін землі
бачили двері дубові до яких сільський коваль
викував добрі залізні завіси
бачили покуть де стояли колись зап'яті рушниками
ікони
а ще терпуг і долото їх лишив той дядько
який давно колись цю хату ставив
а ще имат рибальської сіті біля причілкового вікна
і то була сіть яку симон що звався петром і брат його
андрій
закидали у море галілейське
і ще було там багато-багато людей
увесь рід усі ті галини якови катрі федори миколи*

«Я поїду – вистав, будь-ласка, цей вірш», –
попросив Сашко. Сьогодні зранку він поїхав
на полігон. Поки невідомо, на скільки: тиждень
чи три? Але звідти – одразу на передову. Хлопці
прагнуть долучитися до переможної ходи на-
ших Збройних Сил. Чекаю новий список замов-
лень. Сьогодні викупила роутери для системи
відеоспостереження. Що хлопцям іще буде по-
трібно для ефективного ведення бойових дій –
маємо організувати.

Картка незмінна.

4149 4999 9161 2258. Позняк-Хоменко Наталія
Вікторівна

А це – новий вірш Сашка.

чий «знімки» були колись на стінах
 «знімки» усіх хто поїхав кудись
 хто на війні погіб хто у сибіру в далекій стороні
 бо не можна нікого тут забути
 бо хто у хаті той завжди і довіку житиме
 і ми там жили і степ той бачили
 жовтий червоний і трохи зеленого там було
 ціле море і терикон як далека гора араратська
 куди ной із ковчезом своїм по довгих днях доплив
 і хата для нас жила і душа її була живою
 як і тоді коли у печі горів вогонь
 коли хтось із морозу заходячи
 обтрушував на порозі сніг із кожуха
 весело питаючи а чи вдома хазяї
 і хата та нас берегла бо і мусить вона
 берегти всіх хто в ній
 і коли лягали міни і по праву від нас руку і по ліву
 і коли поле за нами горіло градами спалене
 і коли все вже село за нами взялося вогнем
 а хата наша стояла і ми в ній жили
 нам один розвідник із нашого батальйону
 хитаючись від втоми
 і курячи цигарку за цигаркою казав
 ви тут так стоїте що танк їхній по вас вдарити не
 може
 він не може ближче підійти і ви не на лінії його вогню

і було нам осяяння що довкола хати коло накреслене
 і вони його не зможуть перейти
 хіба тільки вія з пекла покличуть
 і вій таки прийшов разом із «вагнерівцями»
 які довго гатили і таки спалили хату
 але вона і тоді нас зберегла
 ми всі живими вийшли з неї а по тому вона вже згоріла
 я не бачив того згарища
 хлопці які пізніше прийшли про це розповіли
 але я знаю достеменно що одного дня
 побачу ще її і увійду в неї
 а вона буде біла-пребіла як на великдень
 із синіми віконницями із зеленим одвірком
 бо такими вони були од початку часів
 і всі наші будуть тут
 і тихий прийде наш комроти тихий
 який пішов від нас того дня коли й хата згоріла
 і питає він своїм стишенням
 завжди трохи втомленим голосом
 як і тоді першого нашого дня нас у цій хаті спитав
 ну як ви тут хлопці як ви тут
 і я буду говорити з ним довго-довго
 і з усіма нашими теж говоритиму цілу бездонну вічність
 у хаті нашого степу
 у хаті нашого світу
 у хаті нашого життя

Українці Нью-Йорка вимагають викинути росію з ООН

Група демонстрантів влаштувала в середу акцію протесту проти членства росії в ООН, зокрема в Раді Безпеки.

Протестувальники з українськими прапорами та гаслами зібралися на Першій авеню – біля штаб-квартири ООН, де відбуваються дебати високого рівня 77-ї сесії Генасамблеї, передає власний кореспондент Укрінформу в Нью-Йорку.

«Ми протестуємо проти того, що терористична держава росія робить в Організації Об'єднаних Націй, проти її членства в Раді Безпеки й у самій ООН, оскільки немає жодних законних підстав для її перебування в ній. рф незаконно окупувала місце в ООН», – сказав у коментарі Укрінформу один з організаторів акції Артур Згуров.

Протестувальники вигуквали: «Геть росію з ООН!», «Зупиніть російський терор!», «путін – воєнний злочинець!», «Україна переможе!»

Світова спільнота має тиснути, аби прибрати росію з ООН, оскільки вона не є країною-засновницею Організації і не проходила процедуру вступу в неї, а отже, не має правових підстав вважатися її членом, пояснила народна депутатка України Кіра Рудик, яка взяла участь в акції.

Вона прибула до Нью-Йорка разом з іншими учасниками «Ініціативної групи з вигнання росії з ООН», зокрема з її співзасновником, адвокатом Максимом Барішніковим.

У коментарі Укрінформу він розповів, що існує кілька способів усунення росії з ООН – через рішення Міжнародного суду або процедурним шляхом – під час щорічного підтвердження участі країн у Генасамблеї. Відповідні органи ООН можуть не затвердити повноваження російської делегації, оскільки немає документів, принаймні публічних, що підтверджують її членство.

«Але для такого кроку потрібна відповідна позиція більшості держав, передусім членів Радбезу», – зазначив він.

Як повідомлялося, 20–26 вересня в Нью-Йорку триває тиждень високого рівня в рамках 77-ї сесії Генасамблеї ООН, де виступають лідери держав, глави урядів, керівники зовнішньополітичних відомств країн-членів.

Художниця-імпресіоністка

6 липня 1907 року народилася українська художниця Людмила Морозова, на жаль, не така відома широкому загалу, як Марія Примаченко або Георгій Нарбут, проте яскрава представниця українського імпресіонізму.

Ми її знаємо за декількома ролями: учениця Федора Кричевського, активістка за збереження Михайлівського Золотоверхого собору, меценатка та засновниця фонду відбудови цього ж собору вже в часи отримання Незалежності... Людмила Морозова була надзвичайною жінкою, про яку Батьківщина дізналася тільки після відкриття її постаті мистецтвознавцем Олександром Федоруком, головою Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей.

Майбутня художниця народилася в Києві в родині вчительки та адвоката, котрий працював в уряді гетьмана Павла Скоропадського. Навчалася в Першій приватній жіночій гімназії, де історію тоді викладала Наталія Полонська-Василенко, згодом видатна науковиця та перша жінка, яка стала приват-доценткою Університету святого Володимира (зараз КНУ ім. Т. Г. Шевченка).

Потім навчалася в Київському художньому інституті (нині НАОМА) у майстерні Федора Кричевського, котрий мав незаперечний вплив на формування стилю і творчої особистості молодої художниці. Цікавий факт: Кричевський створив портрет Людмили Морозової, доля якого була драматичною після смерті художника картину було викуплено у вдови з

художнього погляду фрагментів мозаїки на випадок аварії, коли їх зніматимуть зі стін» (зі слів реставратора В. Фролова).

Л. Морозова. Автопортрет, б/д.
1930—1940 рр.

Проте діло захищати Михайлівський Людмила Морозова не кинула: вона збирила і передала через Фонд Олеся Гончара на відбудову Михайлівського Золотоверхого собору в Києві, відродження якого стало можливе певною мірою завдяки збереженню нею та її однодумцями архітектурних схем і фотографій храму. У ЦДАЗУ зберігається групове фото та його копії, де зображено Морозову з друзями-мистецтвознавцями на бані занедбаного Михайлівського собору.

Тож художницю небезпідставно можна вважати ревною хранителькою архітектурної спадщини. Це її ріднить з ще одним, уже сучасним, активістом за збереженість урбаністичного вигляду Києва та захисником-героєм України Романом Ратушним.

Перед еміграцією до Америки Людмила Морозова 1946 року переїжджає з матю до Німеччини. Поштовою до її еміграції стало

те, що було важко зв'язати особисту свободу творити й те, що наказувалося творити – радянський соцреалізм. Ще однією причиною стала співпраця батька художниці з гетьманом Скоропадським. Тому Людмила й емігрувала, спочатку опинившись на п'ять років у німецьких таборах ДІ-ПІ (табір для переміщених осіб). Тут вирувало мистецьке життя, тож Морозова і надалі змогла творити.

Нарешті, у червні 1955 року в Нью-Йорку Людмила Морозова відкрила мистецьку виставку в студії-галереї. Про це писали так: «Зустрічає вас господиня. Висока гордовита постава в короні тяжких золотавих кіс». Відомі її грецькі періоди творчості: мисткиня дуже любила Грецію та античність, тож на збережені кошти від викладацької зарплати та проданих майже за безцінь картин Морозова у 1964–1965 роках подорожує Грецією, змальовує її.

Протягом 1950–1990-х років персональні та спільні виставки творів Людмили Морозової регулярно відбувалися за сприянням Об'єднання Митців Українців в Америці, Українського Літературно-Мистецького клубу в Нью-Йорку, Українського Золотого Хреста, Союзу українок Америки та інших творчих об'єднань. Загалом, майже неможливо встановити точну кількість таких виставок, де експонувалися твори Морозової. Тільки за даними мистецтвознавця Олександра Федорука їх відбулося понад 90!

Лише в 1990-ті про Морозову дізналася Україна. Цьому посприяв Федорук. Завдяки йому картини та порцеляна художниці опинилися в нашій державі. А 2003 року він упорядкував альбом «Людмила Морозова», для якого написав текст.

У чому унікальність документів про художницю, що містяться в архіві ЦДАЗУ. Тут висвітлюється процес повернення її спадку до України. Якщо хочете переглянути всю колекцію документів щодо повернення в Україну творчої спадщини інших діячів української діаспори громадсько-політичного, культурного та наукового напрямків, то звертайтеся в ЦДАЗУ у фонд № 68.

<https://tsdazu.archives.gov.ua/archives/9575>

Людмила Морозова з друзями на бані Михайлівського Золотоверхого собору, серпень 1934 р. ЦДАЗУ, ф. 68, ОП2, 22, арк. 56

персональної виставки Кричевського, що відбувалася в Москві. Портрет потрапив до збірки Третьяковської галереї (і це не єдиний випадок, коли українські культурні скарби потрапили й залишилися в Росії!). Повернути портрет самій натурниці так і не вдалося.

Людмила Морозова відома своїм активізмом: вона захищала Михайлівський Золотоверхий собор від зазіхань більшовиків та їхнього проекту побудови на місці собору Урядового центру. Культурну споруду згодом було знищено. Художниці вдалося виконати «факсиміле найцінніших з

І українською, й естонською...

Наша співрозмовниця очолює Конгрес українців Естонії, невеличкої країни, яка проводить велику роботу з дієвої підтримки України на всіх фронтах – військовому, дипломатичному та гуманітарному.

Крім того, Віра Коник як регіональна віцепрезидентка Світового конгресу українців (СКУ) перебуває в постійному контакті з керівниками діаспорних організацій східноєвропейських країн. Тому вона може також робити певні узагальнення стосовно цього важливого для України регіону.

– Віро, пригадайте,

будь ласка, цьогорічну весну, коли внаслідок повномасштабної російської агресії з України, через обстріли, бомбардування, руйнування, на захід ринули кілька хвиль тимчасово переміщених осіб.

– Рішення про допомогу українським біженцям і всляке сприяння їм було схвалене на рівні ЄС через деякий час після повномасштабного вторгнення. А до того кожна країна діяла самостійно, згідно зі своїми планами. В Естонії, наприклад, план прийому біженців від війни урядові структури почали готувати ще задовго до 24 лютого. До співпраці в цьому питанні були залучені українські громадські організації. Естонія заявила тоді, що може прийняти 2 тисячі українців. Тому масштаби потоку біженців після вторгнення викликали навіть деяке розгублення. Однак ситуацію доволі швидко вдалося взяти під контроль і евакуація та розміщення біженців набули системного характеру в усіх країнах.

Найбільший удар на себе взяла, звісно, Польща. Багато українців перетинали кордон ЄС через Румунію, тому там також було велике навантаження. Складна ситуація була в перші, найважчі тижні в Угорщині, у якій держава взагалі не брала участі у прийомі біженців – майже все було на плечах волонтерів, активістів, насамперед з української громади. Треба віддати належне тим людям – вони робили за тих обставин усе, що могли. Згодом пішла вже й відчутна державна підтримка. Подібна ситуація була і в Північній Македонії.

З ухваленням ЄС рішення щодо надання українським біженцям статусу, тимчасового захисту та фінансової допомоги країнам ситуація значно поліпшилася: українські біженці фактично прирівняні до жителів країн перебування і мають соціальні гарантії, право на освіту та роботу. В Естонії, наприклад, низка університетів і коледжів надали українцям кількесот безкоштовних місць для навчання.

– А у вас особисто які спогади залишилися від тих перших днів?

– Оті перші три місяці, весняні, тепер згадуються як один суцільний марафон. Керівники громад із різних регіонів і країн майже не спілкувалися між собою – просто не вистачало

часу. Усі постійно десь їздили, розбиралися кому, як і чим допомогти. Також треба було організовувати політичні акції на підтримку України, щоб донести до всіх, хто ще не зрозумів, що відбувається. Коли зараз згадуєш той час, то все якось разом – важко відрізнити день від ночі... Ну і зараз ця робота триває.

Окремо треба згадати акції на підтримку України. Їх організували та надалі організують усі українські громади. Багато з цих акцій відбувалися під егідою Світового конгресу українців. Наприклад, 9 травня, у «день победобесія», відбулася потужна світова акція «День російської ганьби». У країнах Східної Європи, більшість з яких після гітлерівської окупації опинилися в окупації радянській, наслідки Другої світової війни оцінюють із цієї точки зору. Але громадськість багатьох країн колективного Заходу цього не розуміє. Можна також згадати і потужну всесвітню акцію з вимогою закрити небо над Україною та багато інших.

– Щодо підтримки України на перших ролях – Польща, країни Балтії.

– Так, ми бачимо, що вони стали справжніми локомотивами цього процесу в Європі. До речі, у відносному вимірі, по відношенню до свого ВВП і кількості населення, Естонія посідає перше місце у світі щодо підтримки України – військової, гуманітарної та іншої... Та й загалом у Східній Європі практично всі країни побували в «нижніх обіймах» соціалістичної системи та прекрасно знають, що таке росія. Тому щось особливо пояснювати не треба. Інша справа – країни Західної Європи, далекої від кордонів росії: Франція, Німеччина, Італія тощо. Там треба постійно пояснювати, що до чого. І лідери українських громад це роблять – ходять на телеканали, радіо, публікуються в місцевих медіа.

– Зараз, коли в різних країнах так багато біженців, звідусіль приходять відомості про те, як промосковські структури маскуються під різноманітні організації допомоги українцям. Як часто ви стикалися з цим?

Насамперед зазначу, що в цьому нема нічого нового. Адже завжди існували діаспорні організації, що вдягнені у вишиванки та мають у своїй назві слово «українська», але українськими не є і проводять проросійську діяльність. (2021 року Світовий конгрес українців виключив зі своїх лав Об'єднання українських товариств Латвії, ОУТЛ, визначивши, що його діяльність демонструє антиукраїнську позицію, – ред.) Така практика триває і надалі. Є організації, які матеріально допомагають біженцям, але водночас декларують путінські наративи. Інший випадок... Останнім часом часто вживають словосполучення «хороші росіяни». Для мене «хороший росіянин» – це той, хто визнає російську агресію в Україні. Серед таких справді є ті, хто намагається допомогти українцям. Але їх, на жаль, не так багато.

– Можете навести приклади?

– Багато біженців від війни потребують психологічної допомоги. Цю ситуацію нерідко використовують представники «руського міра» для захоплення українців у свої тенета. Про один із таких випадків розповіла біженка, яка перебуває в Нарві. Під виглядом психологічної допомоги на заняттях, які вона відвідувала, озвучували всі наративи російської пропаганди, мовляв, Україна сама винна у цій війні; тепер треба вести переговори з путіним тощо. Тобто під благородним прикриттям відбувалося вербування з боку «руського міра».

Російська пропаганда – це багатоголова гідра. Вона хитра, різнопланова, використовує всі можливості, щоби зомбувати людей і відвернути українців від українського. Інший приклад: у місті Хаапсалу є російська організація, що опікуються недільними школами. Її керівниця розповідала, що вони дбають також про українських біженців: надають гуманітарну допомогу, організують для них екскурсії. Я спочатку зраділа, подякувала. Адже Хаапсалу від Таллінна далеченько, української організації там немає. А тут люди добру справу роблять для наших... Але надалі виявилось, що в людини інші погляди, неприйнятні для українського світогляду.

– **Отже, й ті екскурсії не на користь, а на шкоду.**

– Так. Пересічній людині доволі важко з першого погляду відрізнити справжніх добродійців, які дійсно хочуть допомогти українцям, і представників ворожої ідеології, які начебто мають гуманітарні цілі, а насправді під прикриттям благодійності насаджують свої наративи.

– **Як цьому можна протидіяти?**

– Боротися з цим дуже важко – поки що у всьому світі не можуть адекватно протидіяти російській пропаганді. Українські громадські організації роблять те, що в їхніх силах і компетенції. У багатьох країнах є моніторингові групи, які стежать за медіа, переглядають соціальні мережі, повідомляють про російські наративи відповідним органам. Також представники українських громад виступають на радіо, телебаченні, публікують статті, у яких пояснюють ситуацію.

– **До речі, у тієї історії в Нарві якесь продовження було?**

– Ні. Постраждала, яка розказала нам про той випадок, не захотіла називати конкретно, про кого йдеться. Сказала, що «не хоче підставляти людину».

– **Наскільки знаю, є багато випадків і відкрито ворожого ставлення до українців. Силіві структури борються з цим, але трапляється всяке.**

– Наведу такий приклад: на День Незалежності ми підготували в Таллінні велику Ходу вдячності від Центру української культури в старому Таллінні до площі Свободи – Вабадузе (головний майдан Естонії, де відбуваються паради і різні урочисті церемонії – ред.). Про це широко не анонсували.

– **Чому ж?**

– Навчені досвідом... Готуючи акцію на захист української культури від знищення російськими загарбниками, ми помістили оголошення про неї на відкритих ресурсах. І ось до нашої акції долучилися четверо провокаторів. З великою ймовірністю можна сказати, що результатом «участі» в нашій акції цих провокаторів було вчинення вже наступного дня вандалських дій проти Шевченківського дуба в Таллінні (пам'ятне місце для збору діаспори, у згадуваному випадку були спиляні дві великі гілки пам'ятного дерева – ред.). Тому на ходу 24 серпня відкритого оголошення не робили, а поширювали лише серед українських груп у соціальних мережах. Але людей усе одно прийшло багато – приблизно 450–500 осіб.

Ну й один провокатор усе ж таки «завітав». Оскільки людей було багато, активних дій він не чинив.

– **Нині – початок вересня. Стартував новий навчальний рік. Зокрема для дітей з сімей біженців.**

– У зв'язку з цим приємно зазначити, що Естонія – чи не єдина країна у світі, де після 24 лютого було відкрито дві українські школи. Це якось мірою результат і роботи українських організацій, і Посольства України в Естонії. Але дуже важливо, що бажання українців збіглося з баченням естонського уряду і талліннського муніципалітету. Нам на руку зіграв і той факт, що не вистачало місць для українських дітей в естонських школах, які вже існують.

Першою стала муніципальна Українська школа в Таллінні, що розпочала свою діяльність ще у квітні. У ній навчаються діти 1–6 класів, загалом – 450 учнів (хоча є план збільшення кількості до 500). А друга – щойно відкрита Школа Свободи (7–12 класи) – 560 учнів. Це державна інституція, під егідою міністерства освіти. На урочистих заходах у школах 1 вересня були присутні міністр освіти Естонії Тиніс Лукас, Посол України в Естонії Мар'яна Беца... Хочу також зазначити, що в старших класах навчається українським дітям непросто. Це школи з так званим «мовним зануренням», згідно з яким 60 відсотків предметів має викладатися естонською мовою, 40 відсотків – українською. Опанувати іноземну мову за короткий час важко.

Тому багато хто займаються паралельно – і в естонській школі, і в українській – онлайн.

– **Як відомо, в Естонії був розроблений план прийому українських біженців, розрахований на 50 тисяч осіб. Відстежуючи новини, бачу, що ця кількість уже перевищена. Що ж буде далі?**

– Наразі в нас продовжують приймати і розміщувати біженців. Так, є проблеми. Напевно, найгостріша – проблема житла для біженців. Але що

тут скажеш... Спочатку уряд Естонії говорив про готовність прийняти дві тисячі...

– **Потім – десять тисяч, двадцять, п'ятдесят...**

– Так. А взагалі естонський кордон перетнуло понад 90 тисяч. Трошки менше половини – це «транзитні» біженці. Але ж і їх треба було прийняти – надати можливість тимчасового перебування, ночівлю, їжу. Повертаючись до плану на 50 тисяч... Я сама беру участь у діяльності мережі громадських організацій. До участі в її роботі запрошуються представники соціального департаменту, департаменту поліції. Поки що не йдеться про те, аби перестати приймати українських біженців.

– **Пригадую, що наприкінці червня країни Балтії зверталися до Євросоюзу із закликом до солідарності, просили фінансово підтримати їх у зв'язку з витратами на утримання тимчасово переміщених осіб.**

– Це було б дуже добре, бо Естонія настільки маленька країна порівняно з іншими державами ЄС, що нам обов'язково потрібна допомога.

– **Зараз росія веде повномасштабну «гарячу» війну проти України. І одночасно – у всіх сенсах «холодну» газову**

війну проти європейських країн, зокрема Балтії. Кремль розраховує на збурення електорату в умовах підвищення цін, подорожчання газу в очікуванні зимового сезону. Як вам здається, наскільки виправдані розрахунки?

– Я пам'ятаю початок відновлення незалежності в 1990-ті роки (останнім часом про це мало хто згадував). Але ж тоді росія так само здійснювала енергетичну блокаду країн Балтії. У якийсь період в Естонії було запасів енергоресурсів на один тиждень...

– **І це робила, підкреслю, ельцинська росія.**

– Так, країна на чолі з «демократичним» Єльциним... Отже, це все ми вже проходили. Але в естонців є стійкість, жага до свободи, бажання бути незалежними. Тому впевнена, що вихід обов'язково буде знайдений... Наприклад, раніше була «зелена кампанія» проти сланцевої промисловості як такої, що забруднює навколишнє середовище. Але тепер знов лунають голоси, що треба – на новому технологічному рівні – будувати заводи з переробки сланцю, вироблення палива для теплоелектростанцій, що стало б альтернативою російському газу. Також в Естонії та багатьох інших країнах дедалі більше використовують енергію вітру. Є й інші шляхи. Упевнена, що Естонія це переживе. Саме зараз

відбувається кампанія із заспокоєння населення: можливо, буде не так комфортно, але перезимуємо. Думаю, подібні настрої також у Латвії та Литві.

– **А далі на захід континенту?**

– Там, у країнах географічно далеких від росії, складніше переконувати людей у тому, що треба економічно потерпати, більше сплачуючи за енергоносії. Але це робити треба. І в цьому – велика роль злагодженої роботи української дипломатії та української діаспори. Газова палиця, погрози, блокада – це не вперше. А от такої великої, кривавої війни в Європі давно не було. Усе це треба пояснювати всіма можливими способами – і в засобах масової інформації, і під час особистого спілкування.

Олег КУДРІН, Рига-Таллінн

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3566103-vira-konik-viceprezidentka-sku-po-centralnij-i-shidnij-evropi.html>

ЮВІЛЕЇ

Григорій Сковорода на культурному фронті

Дружина Президента Олена Зеленська в Українському музеї в Нью-Йорку взяла участь у дискусії «Збереження української культури під час війни» та розповіла про стан українських пам'яток в умовах російської агресії.

Як передає Укрінформ, про це повідомляє пресслужба глави держави.

«За пів року маємо понад 500 пошкоджених чи зруйнованих об'єктів культурної спадщини. Це музеї, історичні будівлі, храми. Усе, що будували й створювали покоління українців. Для мене як для Першої леді моєї країни та громадянки України відповідь однозначна: це війна проти нашої ідентичності, російські окупанти визнали нашу державу, історію та культуру своїми ворогами. Це війна проти української культури – минулої, сучасної та майбутньої. Отже, у цієї війни є ще й культурний фронт. І я прошу вас, шановні колеги, бути на ньому разом із нами, так само як вільний світ зараз із нами на воєнному фронті», – заявила Зеленська.

Дружина Президента оголосила старт глобальної доброчинної ініціативи, покликаної допомогти Україні зібрати кошти на відбудову зруйнованих закладів культури.

Першим відновлюватимуть Національний літературно-меморіальний музей імені Григорія Сковороди в селі Сковородинівка неподалік Харкова, зруйнований російськими обстрілами у травні 2022 року.

Крім того, в Українському музеї в Нью-Йорку за участю Першої леді відбулося погашення марки «Сад божественних пісень. До 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди».

Її випустила Укрпошта з нагоди ювілею філософа (це свято, за рішенням ЮНЕСКО, відзначається в усьому світі). Одночасно спецпогашення відбулося й біля музею Сковороди на Харківщині. Очікується, що частина коштів від продажу марки буде спрямована до фонду відновлення музею.

Цьогоріч планувалося масштабне святкування з нагоди 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди, але через військову агресію рф тепер ще потребує ремонту сам музей видатного філософа. Щоб зібрати кошти для відновлення зруйнованої 6 травня російською ракетою будівлі музею Григорія Сковороди, де філософ жив останні роки, «Укрпошта» зробила благодійний випуск марки.

«Ми приїхали для того, щоб подивитися, як зробити консервацію, щоб можна було пережити зиму і розпочати проектні роботи з відновлення самого музею. «Укрпошта» допоможе зібрати частину грошей, також ми зможемо залучити кошти з фонду ЮНЕСКО», – розповів Міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко.

Керуюча магазином «Філателія» Харківської дирекції АТ «Укрпошта» Тетяна Фоменко повідомила, що поштовий блок «Сад божественних пісень. До 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди» має наклад 500 тисяч примірників, номінал – 75 грн. До поштового блоку також випустять конверт «Національний літературно-меморіальний музей ім. Григорія Сковороди. Перший день».

«Автори цього випуску – брати Сергій і Олександр Харуки – відомі українські художники. Вони відтворили частину малюнку Григорія Савича – фонтан «Нерівна всім рівність», – зауважила Тетяна Фоменко. – Є у філософа така концепція під назвою «нерівна рівність», він представив її у вигляді фонтану, що складається з різних за об'ємами посудин, наповнених водою. З одного боку всі посудини різні і вони не рівні, з іншого боку – вони всі наповнені і рівні».

Як зазначила директорка Національного літературно-меморіального музею Г. С. Сковороди Наталія Мицай,

ідея щодо марки виникла ще 2021 року. Саме тоді вони і звернулися до «Укрпошти», щоби підготувати її до 300-річчя філософа.

«Це історична подія, що залишиться на багато років. Свідчення про те, що відбувалося в цей час в Україні. Увесь світ побачить цей проект і зрозуміє, що зараз окупанти хочуть знищити нашу культуру, свободу і дух українського народу. Але їм це не вдасться».

Інформація з мережі

ОСВІТА

Школа в Женеві

В Українській школі в Женеві новий навчальний рік розпочали 196 дітей, дев'ять учителів, чотири вихователі й один тренер.

Як передає Укрінформ, про це у фейсбуці повідомив Український культурний центр у Женеві (Centre culturel ukrainien à Genève).

Школа налічує сім класів для дітей. Заняття проводяться щосереди після обіду та щосуботи зранку. Уся команда – професійні педагоги, зірки української освіти.

Зауважується, що це єдина акредитована кантоном Женеві Українська школа, оцінки якої можуть заноситися у швейцарський шкільний табель дитини. Сюди спеціально їздять родини з Лозанни, Нйону, Ансі й інших навколишніх міст Франції.

«А головне – нас люблять діти! Самі просять батьків водити їх до нашої Української школи. Це те, чим ми найбільше пишаємося, і що вважаємо найвизначнішою винагородою», – наголошується в повідомленні.

Нагадаємо, одразу у два центри в Женеві надійшло понад 200 примірників української художньої літератури.

«Світличка»

у Вашингтоні

Посольство України в США привітало школу українознавства ім. Тараса Шевченка у Вашингтоні з початком нового навчального року.

Зауважується, що цьогоріч до громади школи влилися 148 дітей зі ста українських родин. «Світличка» набрала два класи наймолодших вихованців. Починають навчання 32 дитини віком від трьох до п'яти років.

Посольство подякувало директорці школи Тетяні Мурзі й усім викладачам за прекрасну роботу та побажало колективу, учням і батькам успішного навчання, цікавого та плідного року.

Нагадаємо, відзначення Незалежності України об'єднало українців у всіх куточках США, а також стало потужною демонстрацією підтримки з боку друзів України.

Фото: Embassy of Ukraine in the USA / Фейсбук

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3569561-rozpocala-navcalnij-rik-skola-ukrainoznavstva-imeni-sevcenka-u-vasingtoni.html>

Фото: Український культурний центр у Женеві/Фейсбук
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3569789-novij-navcalnij-rik-rozpocavsya-v-ukrainskij-skoli-v-zenevi.html>

«Ми творимо загін армії, який працює над утвердженням нашої рідної мови»

Відбулося офіційне закриття XVII Міжнародної школи українистики «Крок до України», її проводить Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Львівської політехніки.

Цього разу слухачами були представники Австралії, Аргентини, Бразилії, Лівану, США, Грузії, Німеччини, Японії, Казахстану.

– Доки наші герої на фронті боронять Українську державу, ми працюємо, щоб наша мова звучала в усьому світі, щоб українська культура поширювалася на всіх континентах. Жодні підступні плани ворога, жорстокі злочинні обстріли не зможуть зупинити наших прагнень. Бо в основі нашої роботи – любов до України і наша згуртованість, – зазначив на початку заходу заступник директорки МІОКу **Андрій Яців**, котрий модерував подію.

З вітальним словом від імені ректора Львівської політехніки до присутніх звернулася проректорка з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків **Наталія Чухрай**:

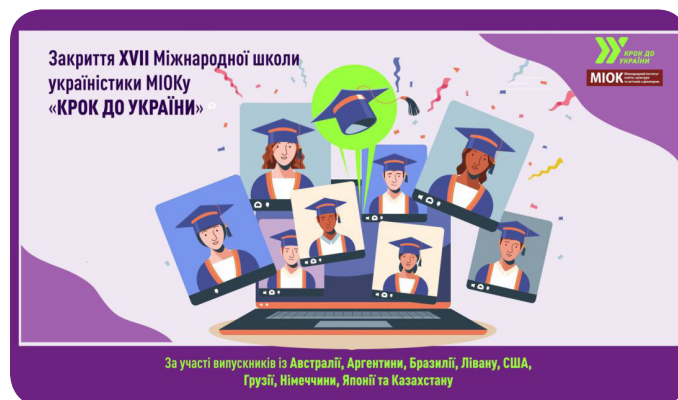
– Ми зараз усі робимо кроки до справжньої України. МІОК відомий у світі своїми науковими дослідженнями, співпрацею з українською діаспорою, а також проектами, що популяризують українську мову й культуру. Це вже понад 12 років робить, зокрема, й Міжнародна мовна школа «Крок до України», – підкреслила проректорка.

Директорка МІОКу, ідейна натхненниця та організаторка українськомовних шкіл **Ірина Ключковська**, розповідаючи про важливість проекту, зазначила:

– Ми проходили різні етапи і працювали в різних форматах. На жаль, маємо досвід навчання в дуже складний для нашої держави період. Вивчення української мови сьогодні набуває особливого значення, адже в Україні воюють усі: воїни – на фронті, викладачі – за робочим столом біля комп'ютера, студенти теж долучаються до боротьби в цій війні за нашу ідентичність. Ми разом творимо загін армії, який працює над утвердженням нашої рідної мови. Віримо, що ви продовжите цю місію в тих середовищах, де зараз проживаєте, – наголосила Ірина Михайлівна.

До урочистостей також доєдналася виконавча обов'язків голови Світової федерації українських жіночих організацій, докторка **Євгенія Петрова**:

– Мені дуже приємно бути на закритті літньої школи українистики «Крок до України», що її завершують представники з різних куточків світової діаспори, а зокрема й ті, що отримали стипендію імені Анни Кісіль. Ця жінка завжди вболівала за розвиток української мови в діаспорі, щедро і з душею підтримувала різні освітні проекти. Вона пишалася, що є українкою, і дбала, щоб у нашої української родини завжди звучала українська мова. Упродовж двох тижнів ви зробили важливі кроки до України, у серці з якою ми живемо і за мирне майбутнє якої щоденно боремося. Ви прийшли на навчання з різним рівнем знання мови й доклали зусиль, щоб поліпшити

його і довідатися про Україну більше. Сьогодні українська мова, як ніколи, єднає нас. Понад 20 мільйонів українців діаспори об'єдналися для підтримки України в бажанні наблизити перемогу. Вірю, що попереду у вас багато можливостей.

Поділився думками про цьогорічну літню школу і її викладач – літературознавець та журналіст **Назар Данчишин**:

– Неймовірно приємно розділити з вами навчання в цей непростий і тривожний час. Сьогодні ми всі гуртуємося довкола України: ті, хто має українське коріння, – наші діаспоряни в третьому чи четвертому поколінні, а то й далі, – відчують український хребет, який тримає їхню поставу в найскладніші часи, і наші друзі-іноземці, які відчують любов і приязнь до нашої країни. Важливо розуміти, що ми живемо в унікальний час, коли українська мова й культура стають світовими. Про нас хочуть знати. Вікном знань про Україну є, зокрема, й літня школа МІОК «Крок до України».

Таке бачення підтримала ще одна викладачка школи «Крок до України» – **Оксана Трумко**:

– Наша школа – це не лише засіб комунікації, а зброя. Сьогодні важливо, щоб українська мова посіла належне місце у світі. А це можливо зробити завдяки тим людям, які вивчають українську мову і поширюють інформацію про Україну. На одному з занять мої учні запитали, що можуть для нас зробити. Скажу сьогодні: не зупиняйтеся на вивченні української мови, удосконалюйте свої знання, щоб ви могли в майбутньому навчати нові покоління діаспори та іноземців, які зацікавляться вивченням української мови.

Учні літньої школи «Крок до України» підготували приємний подарунок для присутніх на урочистості – відео пісні «Червона калина» у власному виконанні.

Наприкінці зустрічі кожному слухачеві вручили сертифікат про завершення навчання в літній школі «Крок до України».

Наталія ПАВЛИШИН,
Центр комунікації НУ «Львівська політехніка»

Засновник – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Реєстраційне свідоцтво
№ 352-24ПР, серія ЧГ,
від 6 березня 2007 року
Р/р 31253365108946 НДУ ім. М. Гоголя
код 02125668 ДКСУ м. Київ
МФО 820172

(благодійний внесок на розвиток Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою)

Склад редакції:

Онищенко Н. П., редакторка,
Мельничук О. В., докт. фіз.-мат. наук, проф.,
Михед П. В., докт. філол. наук, проф.,
Самойленко Г. В., докт. філол. наук, проф.
Макет, верстка та коректура – Бобрик Д. М.

Адреса редакції:

Центр гуманітарної співпраці
з українською діаспорою, кімната 210
вул. Графська, 2,
м. Ніжин, 16602, Україна
Тел./факс: (04631) 7-19-59
E-mail: ukr_diaspora@ukr.net,
diaspora@ndu.edu.ua

<http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/tsentr-gumanitarnoji-spiivpratsi-z-ukrajinskoyu-diasporoyu/vidannya-ukrajinskij-dim>